

Novosti / News

Hrvatsko botaničko društvo – novosti i pregled zbivanja u 2017. godini
Croatian Botanical Society – news and an overview of developments in 2017

Zrinka Ljubešić (Hrvatsko botaničko društvo (HBoD), Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb, Hrvatska; zrinka.ljubesic@biol.pmf.hr)

Ivana Rešetnik (Hrvatsko botaničko društvo (HBoD), Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb, Hrvatska; ivana.resetnik@biol.pmf.hr)

Maja Mejdandžić (Hrvatsko botaničko društvo (HBoD), Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb, Hrvatska; maja.mejdandzic@biol.pmf.hr)

U protekloj godini nastavljen je izuzetno aktivni rad Hrvatskog botaničkog društva (HBoD) i njegovih članova što je vidljivo iz organiziranih predavanja i radionica, kao i vođenja i sudjelovanja članova Društva u većem broju stručnih i znanstvenih projekata. Tijekom 2017. g. u upravnom odboru Društva bili su izv. prof. dr. sc. Zrinka Ljubešić (predsjednica), dr. sc. Ivana Rešetnik (dopredsjednica), Maja Mucko, mag. biol. (tajnica), dr. sc. Vanja Stamenković i prof. dr. sc. Toni Nikolić, dok su u nadzornom odboru bili dr. sc. Martina Temunović, prof. dr. sc. Nenad Jasprica i dr. sc. Branka Salopek Sondi. Svima srdačno zahvaljujemo na dobrovoljnom i nesebičnom radu i uloženom vremenu. Na dan 6. 12. 2017. godine Društvo je imalo 127 redovitih članova, jednog počasnog člana i 15 pravnih osoba.

Dana 1. lipnja 2017. godine održana je Izvanredna skupština na kojoj je donesen novi pravilnik koji je dostupan na web stranici Društva. Na godišnjoj skupštini iznesen je prijedlog, koji je jednoglasno prihvaćen, za osnivanje Povjerenstva za izbor počasnog člana Društva koje će izraditi osnovne smjernice i kriterije prilikom izbora počasnog člana, te obavljati ocjenu pristiglih prijedloga. Povjerenstvo će djelovati u sastavu:

predsjednik/član UO, član zaposlen na sveučilištu, član zaposlen u prosvjeti.

Tijekom 2017. godine ostvareni prihodi društva iznosili su 696.867,00 kn (prihodi od pružanja usluga 661.938,00 kn, prihodi članarina 13.930,00 kn, financijski prihodi-kamate 31,00 kn, donacije iz državnog proračuna 20.968,00 kn), a ostvareni rashodi bili su 450.930,00 kn (službena putovanja 127.061,00 kn, ostale naknade - školarina 6.000,00 kn, intelektualne i osobne usluge 188.577,00 kn, ostale usluge 71.135,00 kn, materijal i sirovine 50.198,00 kn, kotizacije 3.860,00 kn, bankarske usluge 3.447,00 kn, ostalo 652,00 kn).

U organizaciji HBoD-a održan je 13. svibnja 2017. godine jednodnevni stručni izlet za članove na planinarsko-počnu stazu „Putevima orhideja“ na Strahinjšćici pod stručnim vodstvom profesorice Ljiljane Borovečki Voska. Izlet je bio iznimno dobro posjećen i članovi su izrazili želju za povećanjem ovakvog tipa aktivnosti društva. Plan izleta uključivao je obilazak Malogorskog brda i obilazak travnjaka s orhidejama, nastavak puta po poučnoj stazi na livade Plat do livade Poljane. Uslijedilo je penjanje kroz šumu na vrh Sekolje (Hajdino zrno) i obilazak stijena na lokalitetu Pisane pećine, spuštanje na Prevaje, dok se dio

Slika 1. Stručni botanički izlet na Strahinjšćici (Foto: Z. Ljubešić).

grupe popeo i na vrh Strahinjšćice (Sušec) gdje su stijene s *Primula auricula*. Nakon toga je za članove organiziran i ručak u lovačkoj kućici.

U sklopu manifestacije „Dani otvorenih vrata udruge 2017. od 25. do 27. svibnja 2017.“ u organizaciji Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske HBoD je 25. svibnja u izložbenom paviljonu Botaničkog vrta organizirao Dan otvorenih vrata HBoD-a. HBoD se predstavio javnosti kroz radionice i javna predavanja. Program je od 9 do 15 sati bio namijenjen školarcima i nastavnicima, a od 15 do 18 sati održala su se popularna predavanja za širu javnost. Također, u izložbenom paviljonu bila je postavljena izložba biljaka mesožderki, i otvoren info desk Udruge.

Osim ovih aktivnosti kao prezentaciju Društva važno je istaknuti reportažu na RTL Vijestima prof. dr. sc. Vladimira Hršaka povezanu uz njegov projekt „Model obnove kamenjarskih travnjaka kontroliranim paljenjem, NP Krka“. Također je u medijima prezentiran Glasnik HBoD-a na Znanstvenim vijestima na HRT-u tijekom kratkog intervjua prof. dr. sc. Tonija Nikolića.

S osobitim zadovoljstvom možemo istaknuti da je tijekom 2017. g. nastavljeno kontinuirano održavanje javnih predavanja koja sadržajem pokrivaju široki krug tema, te su redovito dobro posjećena, kako od strane botaničara tako i od strane ostale zainteresirane javnosti. Tijekom 2017. g. ukupno je održano 16 predavanja.

Tablica 1. Predavanja HBoD-a u 2017. godini.

12. 1. 2017.	Dr. sc. Martina Temunović	Od Sao Paula do Rio de Janeiro-a
26. 1. 2017.	Dr. sc. Siniša Srećec	Rogač - vrijedna i "zaboravljena" biljka
9. 2. 2017.	Stribor Marković	Botanika u farmaciji, fitoterapiji i aromaterapiji
23. 2. 2017.	Doc. dr. sc. Marko Zebec	Erasmus iskustvo akademske mobilnosti u Indoneziji
9. 3. 2017.	Doc. dr. sc. Boris Lazarević	Intenzitet fotosinteze i kapacitet izmjene plinova kod hrvatskih tradicijskih kultivara graha
23. 3. 2017.	Tamara Sertić	Svijet drugih / kroz moje oči -putovanje u srce prašume
6. 4. 2017.	Doc. dr. sc. Ivana Vitasović Kosić	Etnobotanički aspekt korištenja biljaka na Jadranu
20. 4. 2017.	Prof. dr. sc. Antun Alegro	Vegetacijska tipologija Hrvatske od von Humboldta do Mucine
4. 5. 2017.	Luna Džidić-Uzelac	Flora zidova grada Zagreba
18. 5. 2017.	Dr. sc. László Erdős	Eurasian forest-steppes: a global outlook from the Carpathian Basin
1. 6. 2017.	Prof. dr. sc. Jasenka Topić	Bioraznolikost u Hrvatskoj: jučer, danas, sutra
5. 10. 2017.	Prof. dr. sc. Zlatko Levkov	Diversity, origin and speciation of diatoms in Lake Ohrid
19. 10. 2017.	Dr. sc. Dunja Šamec	Zašto je razumijevanje interakcije između biljaka i okoliša bitno za zdravlje i ljepotu
2. 11. 2017.	Prof. dr. sc. Toni Nikolić	Kuda to ide <i>Homo sapiens</i> ?
16. 11. 2017.	Antun Jelinčić	Potencijalna primjena fitocenologije u modeliranju analognih agroekosustava
30. 11. 2017.	Mara Vukojević	Tenerifi – Otok vjetra, vječnog proljeća i guštera

Uspješan rad ostvarile su i sve Sekcije koje djeluju u sklopu Društva.

Sekcija Botaničkih vrtova i arboretuma održala je od 08. do 14. svibnja 2017. g. Sedmi Tjedan botaničkih vrtova, arboretuma i botaničkih zbirki pod supokroviteljstvom Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ministarstva poljoprivrede i Hrvatske agencije za okoliš i prirodu. Glavni je cilj „Tjedna“ i nadalje promocija vrijednosti i važnosti botaničkih vrtova i arboretuma za hrvatsku kulturu, povijest i neposrednu zaštitu prirode: botanički vrtovi i arboretumi su riznice raznolikog biljnog materijala, te kao takvi imaju svoju ulogu i značenje u očuvanju bioraznolikosti i zaustavljanju izumiranja biljaka. Tijekom „Tjedna“ odvijala su se raznovrsna besplatna događanja u vrtovima, botaničkim zbirkama i arboretumima (predavanja, radionice, vođeni obilasci, prigodne predstave i koncerti...) za školsku djecu i javnost. Treći stručni sastanak Sekcije održao se 28. travnja u vijećnici BO PMF-a u Zagrebu. Sastanku je nazočilo 16 predstavnika vrtova, članova Sekcije, u kojoj djeluje ukupno 7 botaničkih vrtova, 3 arboretuma, 5 školskih vrtova i 5 botaničkih zbirki (sveukupno 20 članova). Članovi Sekcije aktivni su i u međunarodnim organizacijama, te su 2017. g. podnijeli izvješća o radu hrvatskih botaničkih vrtova na redovitim sastancima Konzorcija europskih botaničkih vrtova (European Botanic Gardens Consortium, BGCI) koji su se održali u svibnju u Varni i u listopadu u Budimpešti.

Djelatnost Algološke sekcije većinom je bila usmjerena na planiranje međunarodnog kongresa 7. European Phycological Congress koji će se održati 2019. godine u Zagrebu. Oformljen je znanstveni odbor, te je o napretku organizacije izvješten odbor Federacije europskih algoloških društava na godišnjem sastanku na Kreti u rujnu. Sastanak znanstvenog odbora održat će se u veljači 2018. g. u Zagrebu, kada Sekcija organizira i radionicu „Molekularne metode u algologiji“.

Dendrološka sekcija Društva tijekom 2017. g. radila je na digitalizaciji i nadopuni Dendrološke herbarijske zbirke Šumarskog fakulteta

Sveučilišta u Zagrebu koja se nalazi na Zavodu za šumarsku genetiku, dendrologiju i botaniku. Za potrebe evidencije podataka herbarskih listova Dendrološke herbarijske zbirke izrađena je aplikacija za administraciju i ažuriranje podataka web portala „Herbarium DEND“. Ukupno je u bazu unesen 3351 herbarski list iz 107 porodica i 286 rodova (806 svojta).

U sklopu Sekcije za herbarijske zbirke 2017. godine održan je sastanak kustosa herbarijskih zbirki ZA, ZAHO, ZAGR i CNHM. Na sastanku su raspravljani problemi koji se javljaju prilikom sistematizacije i digitalizacije herbarijskog materijala u bazu podataka Flora Croatica (FCD) koju kontinuirano provode svi članovi Sekcije. Dogovorena je izrada standardiziranih protokola za potrebe djelatnika svih zbirki, te su napravljene i prve verzije protokola.

Od daljnjih aktivnosti Društva valja istaći i izdavanje ovog Glasnika u sklopu Nomenklaturno-taksonomske sekcije. U 2017. godini pod uredništvom prof. dr. sc. Tonija Nikolića i izv. prof. dr. sc. Sandra Bogdanovića izdana su dva broja u kojima je ukupno objavljeno 15 priloga u svim kategorijama. U FCD-u tijekom 2017. dodano je 7 vrsta (*Sporobolus indicus* (L.) R. Br., *Myriophyllum heterophyllum* Michx., *Allium pseudotelmatum* M. Duchoslav & M. Jandová, *Ornithogalum boucheanum* (Kunth) Asch., *Eclipta prostrata* L., *Convolvulus sabatius* Viv., *Setaria faberi* R.A.W.Herrm.) i 3 hibrida (*Gymnadenia x heuffleri* (A. Kern.) Wettst., *Neotinea x dietrichiana* (Bogenh.) H. Kretzschmar, Eccarius & H. Dietr., *Ophrys x albertiana* E. G. Camus) novih za hrvatsku floru. Napravljeno je i veći broj manjih nomenklaturnih izmjena.

Članovi Društva bili su izuzetno aktivni i prilikom provođenja stručnih i znanstvenih projekata. Tako je tijekom 2017. g. Društvo pod vodstvom svojih članova provodilo ukupno 18 projekata različitih naručitelja, od koji su četiri projekta i zatvorena u 2017. g. Projekti su temama vezani za floristička i vegetacijska istraživanja, praćenje stanja (monitoring) određenih vrsta i staništa i izradu programa za praćenje stanja.

Tablica 2. Prikaz projekata vođenih preko HBoD-a tijekom 2017. godine.

Voditelj	Naziv projekta
A. Alegro	NP Plitvička jezera – Flora i vegetacija mahovina i vaskularnih biljaka sedrenih barijera Plitvičkih jezera
A. Alegro	NP Sjeverni Velebit – Centar za posjetitelje Krasno, Grupa VI. Flora i vegetacija
A. Alegro	PP Papuk – Istraživanje flore mahovina otvorenih stijena i stjenovitih padina na području PP Papuk
M. Gligora Udovič	NP Krka – Dijatomeje rijeke Krke – od izvora do ušća
V. Hršak	NP Krka – Inventarizacija travnjaka i odabir trajnih ploha za praćenje stanja u Nacionalnom parku "Krka"
V. Hršak	NP Krka – Istraživanje flore starog dijela Nacionalnog parka „Krka“ (I i II faza)

Voditelj	Naziv projekta
V. Hršak	NP Mljet – Istraživanje vegetacije i staništa Nacionalnog parka Mljet
V. Hršak	NP Krka – Model obnove kamenjarskih travnjaka kontroliranim paljenjem, NP Krka
Z. Ljubešić	HAZU – Ljepota detalja, transformacija i struktura – kokolitoforidi Jadrana
I. Stanković	PP Vransko jezero – Monitoring alga iz porodice Characeae
I. Stanković	NP Plitvička jezera – Procjena stanja izvorišnog područja Plitvičkih jezera (Bijela Rijeka) u odnosu na referentno stanje na temelju bioloških elemenata
I. Stanković	NP Plitvička jezera – Sastav i značaj bentičkih algi na sedrenim barijerama Plitvičkih jezera
R. Šošarić	Arheobotanika – Arheobotaničke analize (Arheološki muzej Istre, Hrvatski restauratorski zavod)
I. Ternjejić	JU Sisačko-moslavačka županija – Revitalizacija cretnog staništa posebnog botaničkog rezervata Đon-Močvar

Tablica 3. Prikaz projekata zatvorenih tijekom 2017. godine.

Voditelj	Naziv projekta
M. Kerovec	Knauf d.o.o. - Praćenje utjecaja gipsa na makrozoobentos i fitobentos rijeke Krke i Kosovčice (Knauf d.o.o.)
V. Hršak	NP Krka - Utvrđivanje nultog stanja vegetacije na odabranom dijelu Skradinskog buka
A. Alegro	PP Medvednica - Rasprostranjenost biljnih invazivnih vrsta i mjere njihova suzbijanja u PP Medvednica
R. Repić, J. Franjić	Grad Slatina - Očuvanje golemoga mamutovca spomenika parkovne arhitekture i revitalizacija spomenika prirode „Park sequoia u Slatini“

Sve navedeno ukazuje da Hrvatsko botaničko društvo uspješno ostvaruje sve planirane aktivnosti, kao i na činjenicu da je zauzelo značajno mjesto u stručnom i znanstvenom životu hrvatske

biološke zajednice. Svim članovima Društva se najljepše zahvaljujemo na svom uloženom trudu i dobrovoljnom radu u mnogobrojnim aktivnostima Društva.